

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 " —
mesec " 2 " 20 " —
V upravnštvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " 50 " —
mesec " 1 " 70 " —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnštvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 66.

V Ljubljani, v petek 21. marca 1902.

Letnik XXX.

Tužna Istra.

V Istri, dne 19. marca.

Da je naša dežela ena najsiromašnejših v državi, temu je največ vzrok dovolj žalostno dejstvo, da se oni krogi, ki so predstavitelji avtonomne deželne oblasti, popolnoma nič ne brigajo za zboljšanje gospodarskega stanja našega naroda, k čemur moramo sumiti, da jim ne dostaja časa in zmožnosti, da bi v tem pogledu kaj koristnega storili. Vsaj Italijani se ne bavijo s poljedelstvom, ker imajo drugih »opravil« dosti, da nas preganjajo, kjerkoli se jim nudi za to kaka prilika. Oni imajo svoje sužnje, takozvane »kolone«, ki obdelujejo njihova polja in se za-nje trudijo. Nasprotno pa moramo mi Slovani sami obdelovati svojo zemljo, to obdelovanje je pa tako, kakor pred sto leti. Toda nismo mi krivi, ako ne napredujemo. Siromašni smo, da ne moremo trošiti za strokovno izobrazbo svojo, odnosno svojega naraščaja, a naši gospodarji Italijani nam ne dajo niti toliko, kolikor bi to morali po zakonu. Deželni denar rabijo v svrhe, ki soglašajo njihovim političnim smotrom, mi pa hramo od dne do dne bolj. Kdo bi sicer mogel poleg mnogo drugega vzdrževati tudi italijansko gimnazijo v Pazinu, kjer je prebivalstvo v veliki večini naše narodnosti, in kdo pa graditi novo nepotrebno železnico Trst-Poreč?

Reklo se nam morda bode, saj je v Poreču deželna kmetijska šola! Da, res, taka šola obstoji, vendar pa je ista nepristopna nam, ki ne govorimo italijanščino; dasi je naš hrvatski, oziroma slovenski jezik tudi deželni jezik, se v istih v navedeni kmetijski deželni šoli ne poučuje. Čemu je torej ta šola? Za Italijane? No, naj jo imajo, saj je njena uredba tako klaverna, njen pouk tako pomanjkljiv, da ne more zadoščati interesom kmetijstva na današnji stopinji izobrazbe.

Ako prosimo merodavne deželne oblasti podpore za povzdigo našega kmetijstva, nam je gospodje, ako so baš »dobre« volje, sicer obljubijo, ko pa je čas, da se izkažejo, tedaj najdejo že dovolj izgovorov, da nimajo za to (namreč za nas) potrebnih sredstev! Češ, ako nam vlada kaj pošlje, že dobite . . .

Ni torej čuditi se naši bedi, ko smo večidel navezani sami na-se in na to, ako včasih dosežemo sami kaj od c. kr. vlade. Ta sicer sem in tja stori kaj za naše kmetijstvo, ker mora, toda žalibog vse premalo. V zadnjem času nam je znano, da je dala podporo za predavanja o umni živinoreji v podgradskem sodnem okraju, ki so se obdrževala tekom minule zime in katera je obljubila tudi za prihodnjo zimo, dalje da je razpisala natečaj do 30. t. m. za dva potujoča učitelja poljedelstva za hrvatsko in slovensko prebivalstvo, katero doslej ni imelo nobenega takega učitelja, dočim imajo Italijani svojih na izbero ter, ako katerega od teh pošljejo slučajno med hrvatske ali slovenske kmete, ga ti niti ne morejo razumeti, ker se na svojih predavanjih ostentativno poslužujejo zgolj italijanskega jezika, in konečno, da je dovolila kakih par tisoč kron podporo za letošnje razstave goved, katere pa Italijani navadno ne prirejajo v toliki množini v naših akrajih, kakor v onih, kjer so na krmilu njihovi somišljeniki.

Naša županstva, zadrage in enake korporacije prosile so še minulo jesen c. kr. ministerstvo poljedelstva, da naj se za Istro osnuje vsaj ena kmetijska šola za kmete hrvatske in slovenske narodnosti in da se po vseh okrajih nastavijo potujoči učitelji, neodvisni od deželne avtonomne oblasti, kateri bi v zimskem času obdrževali kmetijske tečaje, a po leti obiskavali po svojem okraju kmetovalce, uvedši jih v racionalno poljedelstvo. Brez dvoma bi bilo to neobhodno potrebno in dalekosežne koristi. Pričakujemo torej za stalno, da c. kr. vlada v ugodnem zmislu reši te prošnje. Potem bi vsaj bili tudi naši zdaj neuki kmetovalci deležni tako potrebnega in rednega pouka, ter bi s časom izginila beda, radi katere se splošno nazivlje naša dežela — »tužna«.

Državni zbor.

Dunaj, 20. marca.

Indijanski tabor.

Današnji dunajski listi objavljajo dolge članke o zadnjih prizorih v zbornici. Znani Karol May, ki ume tako živo opisovati svoje junake iz indijanskih taborov in arabskih

šotorov, je pravi mazač v primeri z židovskimi člankarji, ki zadnje prizore v zbornici primerjajo z življenjem v indijanskih taborih. Da, taki prizori gotovo ne poveljujejo avstrijskega parlamenta pred svetom, toda isti ljudje, ki se sedaj zgražajo nad »šult« in »lumpi«, so za časa nemške obstrukcije v zvezde kovali take in še lepše »lumparije«, da rabimo njihov izraz. Tedaj je dunajsko občinstvo kar vrelo v zbornico na galerije, da se zabava ob igri parlamentarnih Halefov in ameriških »greenhornov«. Dunajski »wurstelprater« je bil prazen, a galeriji v zbornici podobni sliki vernih duš v stari priliki. A tedaj je bilo baje v nevarnosti avstrijsko nemštvo, danes pa so na vrsti tri šole, katerih Nemci ne dovolijo na avstrijskih tleh, marveč na luni. Da, parlamentarizem propada, a ž njim tudi avstrijska ideja, ker je menda v nemških srcih že davno izumrla iskra pravičnosti ter se vgnezdila vsenemška ideja.

To idejo mnogi, morda nehoti in nevede podpirajo, ki si klestijo gaz do ministerskih sedežev. Ako dr. pl. Derschatta in drugi na levi jayno priznavajo, da je kodifikacija nemškega drž. jezika v Avstriji nemogoča, potem naj te točke ne postavljajo na prvo mesto svojih programov in naj se ne igrajo z ognjem, temveč se otresejo svinčenih vsenemških podplatov. Schönerer javno izpoveda, kaj hoče in želi, a drugi vedoma trapijo sebe in svoje volivce, ko na shodih prisegajo na vsenemški program, v zbornici pa hodijo v togah avstrijskih diplomatov. Potem pač ni čudno, da se vsenemška ideja v avstrijski zbornici šopiri s pasjim bičem. Morda še doživimo, da bodo slovanski poslanci morali hoditi v zbornico s torbami na ustih in z verigami na nogah. No, to bi bil pravi indijanski tabor: Nemški junaki s slovanskimi ukročenimi medvedi!

Visoke šole.

Včeraj je zbornica dovršila razpravo o proračunu za visoke šole. Mej razpravo je bilo zopet mnogo ropota in krika, osobito mej govorom dr. Skedla in mej glasovanjem. Dr. Skedl je profesor na nemškem vseučilišču v Crnovicah ter je v svojem govoru našteval razne nedostatke. Rusinski

poslanec iz Bukovine, baron Wassilko, ga je ves čas motil in mu segal v besedo z medklici, ki so vzbujali mnogo smeha.

Dr. Žaček je mej splošnim odobravanjem in z največjim vspehom pobijal predlog posl. d' Elverta, da naj se iz proračuna črta postavka za češko tehniko v Brnu, ki obstoji že nad tri leta. Dr. Žaček je sploh spreten govornik, a včeraj je s svojimi nepobitnimi razlogi razorožil tudi najhujše nasprotnike, ker je mirno in stvarno pobil vse ugovore proti češki tehniki. Vitez Czajkowski je izražal želje glede vseučilišča v Lvovu.

V razpravi se je oglasil tudi naučni minister dr. vitez Hartel, ki je sicer učenjak in prijatelj šolstva vobče, toda v političnih in narodnih vprašanjih ne popolnoma nepristransk. To dokazuje tudi njegov govor. V predzadnjem govoru je namreč naučni minister odgovarjal na interpelacijo glede prof. Wahrunda in duhovnih vaj na srednjih šolah in sicer tako, da bi vstregel levičarjem. Zato ga je iznenadilo, da levičarji niso bili zadovoljni ž njegovim odgovorom. Včeraj je skušal levičarjem ustreči, češ da ni bil prav poučen. Da, Wahrund ni govoril ob svoji navadni akademski uri, ampak pred mešanim občinstvom koncem semestra ter je svoj govor takoj izročil nekemu častnikarju. Sivar je bila vprizorjena kot demonstracija. In to je v prvi vrsti, kar ni umestno. Tudi glede češkega vseučilišča na Moravskem naučni minister deloma soglašal z levičarji, zato ga je dr. Žaček v svojem govoru sicer jako dostojno, a občutno okrcal.

Posl. Plantan je dokazoval potrebo vseučilišča v Ljubljani. Ako je bilo nemško vseučilišče za Bukovino potrebno, gotovo je tem potrebnejše vseučilišče v Ljubljani za razne južne pokrajine.

Po običajnih stvarnih popravkih se je vršilo dvojno glasovanje. Posl. d' Elvert je zahteval, naj zbornica dovoli troške le za nemško tehniko v Brnu, za češko tehniko naj se črtajo. Zbornica pa je glasovaje po imenih s 191 glasovi proti 136 vsprejela vso svoto, ki obsega troške tudi za češko tehniko. D' Elvertov predlog je torej odpadel. Z desnice so glasovali tudi nekateri soc. demo-

LISTEK.

[17] Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

V.

Ko je deček naslednji dan sedel na istem mestu, se je spomnil včerajšnjega dogodka. Pri tem spominu zdaj ni bil nejevoljen. Nasprotno, še zaželel je, da bi spet prišla ta deklica s tako prijetnim, mirnim glasom, kakršnega še ni nikoli slišal. Njemu znani otroci so tako glasno kričali, se smejali, prepirali in jokali; nobeden ni govoril tako prijetno. Bilo mu je žal, da je razžalil neznanko, ki se morebiti nikoli več ne vrne.

Deklice res ni bilo tri dni. Četrty dan jo je pa zaslišal Peter v dolini ob rečnem bregu. Stopala je tiho; obrežni pesek je lahko šumel pod njenimi nogami; pela je polglasno poljsko pesmico.

»Ujete!« je zaklical deček, ko se je približala. »Ali ste spet tukaj?«

Deklica ni odgovorila. Kamenčki so kakor prej rožljali pod njenimi nogami. V nenaravni mirnosti njenega glasu, ki je pre-

peval pesem, je deček slišal še ne pozabljeno razžaljenje.

Vendar je deklica po nekoliko korakih obstala. Dve, tri sekunde so minile v molčanju. Deklica je plela šopek poljskih cvetlic, ki ga je imela v rokah, on je pa čakal odgovora. V tem obstanku in molčanju je Peter slutil razžaljivo prezirnost.

»Kaj ne vidite, da sem jaz«, je vprašala naposled resno in nehala spletati šopek.

To priprosto vprašanje je bolno odmevalo v slepčevem srcu. Odgovoril ni nič, samo njegove roke, ki se je ž njimi opiral na zemljo, so krčevito prijemale za travo. Toda pogovor je bil že začel in deklica, ki je še vedno stala na istem mestu in urejevala svoj šopek, je spet vprašala:

»Kdo te je pa naučil tako lepo pisati?«

»Johim me je naučil«, je odgovoril Peter.

»Prav lepo! Zakaj si pa tako hud?«

»Jaz . . . nisem hud na vas«, je rekel deček tiho.

»No saj tudi jaz nisem huda . . . Dajva, igravja se skupaj . . .«

»Jaz se ne znam z vami igrati«, je odgovoril in povsili glavo.

»Ne, zakaj ne?«

»Tako?«

»Zakaj pa ne?«

»Tako« je odgovoril komaj slišno in še bolj povsili glavo.

Še nikoli se mu ni pripetilo, da bi s kom govoril o svoji slepoti. Zato mu je prostodušni dekličin glas, ki ga je spraševala za naivno vztrajnostjo, prizadeval globoko bolečino.

Neznanka je prišla na grič.

»Kako si smešen«, ga je ogovorila s sočutjem in sela poleg njega v travo. »Gotovo si zato tak, ker me še ne poznaš. Čakaj, ko me boš spoznal, se boš nehal bati. Jaz se pa nikogar ne bojim.«

Vse to je govorila z mirno jasnostjo in deček je slišal, kako je vrgla v predpasnik šopek cvetlic.

»Kje ste dobili cvetlice«, je vprašal.

»Tam«, in je pokazala z glavo nazaj.

»Na travniku?«

»Ne, tam.«

»Torej v gozdu. Kake cvetlice so pa to?«

»Kaj ne poznaš cvetlic? Oh, kako si čuden, res zelo si čuden.«

Deček je vzel v roke cvetlico. Njegovi prsti so se naglo in lahno dotaknili listov in cvetov.

»To je zlatica«, je rekel, »To je pa vijolica.«

Potem se je hotel na isti način seznaniti še s svojo tovarišico. Z levo roko jo je prijel za ramo, z desno pa je začel tipati njene lase, potem obrvi, hitro je zdrnil s prsti po obrazu, le tu in tam je postal in pazljivo opazoval neznane poteze.

Vse to je napravil tako hitro, da začudena deklica niti besedice ni mogla izpregovoriti; samo gledala ga je s široko odprtimi očmi, ki so izražale nekaj strah. Šele zdaj je opazila na obrazu novega znanca nekaj nenavadnega. Bleda in nežne poteze so izražale napeto pozornost, ki se ni nič kaj ujemala z nepremičnim pogledom. Dečkove oči so zrle v daljavo brez prave zveze s tem, kar je delal, in čudno je v njih, odseval svit zahajajočega solnca.

Vse to se je zdelo deklici kakor težko sanje.

(Dalje priht.)

kratje in izvzemši Huberja vsi člani katoliškega centra.

Vsenemci so seveda strastno kričali nad Kathreinom in njegovimi tovariši, ki se niso ustrašili »pasjega biča.«

Vsenemci pa s tem porazom niso bili zadovoljni. Posl. Berger je še predlagal, naj se vsaj izredni stroški za češko tehniko v znesku 107.800 šrtajo iz proračuna. Zbornica je v drugo glasovala po imenih ter z 203 glasovi proti 114 odklonila Bergerjev predlog.

Srednje šole.

Sinoči so trije govorniki govorili o srednjih šolah, in sicer Albrecht, Kühschelm ter vitez Berks. Prvi se je bavil z moravskimi razmerami ter se zaletaval v klerikalne prazne strahove.

Slovenski poslanec vitez Berks je že ob poznuri prišel na vrsto. Govoril je mej živahnim odobravanjem o »celjskem vprašanju«. Navajal je proti Stürgkhovi resoluciji tako tehtne razloge, da jih sicer jako spretni grof Stürgkh s protidokazi ne bode mogel izpodbiti. Govor objavimo po zapisniku.

Danes je baron Pražak obširno govoril o češkem srednjem šolstvu na Moravi, dr. Petelenz o šolstvu v Galiciji, dr. Lupu o šolstvu v Bukovini.

Slovenski poslanec Žičkar je najprvo izražal začudenje, da nekateri napadajo našega ministra zaradi velikonočnih verskih vaj. Tudi ni umestno, da se veronauk na srednjih šolah nekako prezira. V izpovedalnih je veronauk na prvem mestu, a pri maturi na zadnjem. Obširneje se je govornik bavil s celjsko nižjo gimnazijo ter Nemeem dokazoval nedoslednost, ki glasujejo n. pr. za češko gimnazijo v Opavi, a za slovensko-nemško v Celju ne. Vse kaže, da vplivajo politični razlogi, ne pa kulturne potrebe. Mej tem govorom, ki ga objavimo po zapisniku, je dr. Pommer večkrat ugovarjal ter napravljaval beležke, ki jih porabi v svojem odgovoru.

Posl. Žičkar je imel tem težavnejše stališče, ker vsi stvarni razlogi glede Celja so bob ob steno. Nemške stranke hočejo imeti koncesijo, in ker se jo vlada ne upa dati na račun Oshov, naj jo dajo Slovenci. Torej berač naj dá še suknjo. Glasovanje bode jutri. Vrše se obravnave na vse strani. Katoliška ljudska stranka, ki je včeraj še večinoma glasovala za češko tehniko, hoče posredovati ter nasvetovati k Stürgkhovi resoluciji dostavek, da sme vlada nižjo gimnazijo iz Celja premestiti v Maribor ali kam drugam le v sporazumu obeh narodnostij na Štajerskem. V tem slučaju ima vlada proste roke, in slovenski poslanci bodo morali glasovati za ta dostavek, ako preje obvelja Stürgkhova resolucija.

Knez Sapieha je krasno govoril o pomenu in potrebi verske vzgoje ter mej živahnim odobravanjem končal svoj govor: Razbijte prvo Mozesovo tablo, s tem razbijete tudi drugo.

Za njim govori italijanski poslanec dr. Benatti. Da Slovanov ne hvali, je naravno. Govorili so še po vrsti: Dr. Tavčar, Fr. Hofmann in dr. Ryba, oglašeni so pa še dr. Hruban, dr. Pommer, V. Hruby in dr. Demmel, ki pridejo jutri na vrsto. Konec seje malo pred 9. uro.

Sveča cerkev in spoved.

V šesti konferenci je p. Hugolin razpravljal o spovedi. Ljudje razno sodijo o spovedi; eni jo imajo za tiranizacijo vesti, drugi za poseben dar božji. Je pa božja ustanova, položena v človeške roke; lahko se zlorabi, kakor vsaka stvar, a na sebi je dobra, ker zloraba ni v naravi stvari, marveč v prosti volji, ki se poslužuje stvari v napačne namene.

Kaj pravi pamet k tej ustanovi?

Daje vsoglasji s človeško naravo, ker ima v sebi: 1. zdravilno moč. Prvi korak k zboljanju je spoznanje, drugi izpoved svoje napake. 2. Ima pravno moč. V vseh kodeksih beremo, da odkrito spoznanje hudobije omiljuje kazni; prepričanje je splošno, da biva v izpovedi pravna moč. 3. Ima tolažilno moč. Veselje in gorje človek težko nosi sam, išče prijatelja, ki čuti z njim. Hudodelnik nima miru, dokler ni izpovedba prišla skozi usta. Božji Izveličar je tedaj dobro poznal človeško srce. Protestant Leibnitz piše o spovedi: »Če je kaj lepega in hvale vrednega v katoliški cerkvi, je gotovo spo-

ved; ker dolžnost, spovedati se, straši mnoge greha, padlim deli veliko tolažbo. Pobožen, postaven in moder spovednik je veliko božje orodje v zveličanje duš, njegov svet vodi nagnjenja, opozarja na napake, svari pred grešno priložnostjo, sili k povračilu krivičnega duha, leči dušne bolezni. In če je na zemlji velike vrednosti zvest prijatelj, kako nam je še le dragocen, ako je nam po svetosti božjega zakramenta dolžan zvestoba in pomoč.« Syst. Theolog.

Spoved lepo vpliva: 1. na družino; zakonske uči ljubezni in ednosti, posle zvestobe in delavnosti, otrokom varuje nedolžnost; 2. na državo, ker spominja oblastnike pravičnosti, podložne pokorščine in udanosti; 3. na človeško družbo sploh, ker varuje stebre družabnega življenja: pravičnost, npravičnost in ljubezen. Država prisili vnanjo lojalnost, voljo veže edino le vest, katero vodi in uravnava sveti zakrament. Ko bi se vsi slojevi, bogatinci in siromaki, pogosto posluževali tega pomočka, kmalu bi zginil s pozorišča sveta socialnodemokratski strah, vsaj v katoliških deželah.

Spoved se zлага z idejo, ki jo imamo od Boga. 1. S svetostjo božjo. Bog sovraži greh, sovraži ga mora tudi spovedanec. 2. S pravičnostjo božjo, ki odpušča sicer greh, a tirja zadoštila. To zadostilo je dal za vse Jezus Kristus, a dati ga mora po svoje tudi grešnik s skesano izpovedjo. 3. Z modrostjo božjo. Spoved pospešuje božjo čast in blagor človeka. Grešnik je bil sovražnik božji, sedaj se mu podvrže, ga prosi milosti. Za zmagovalca je vedno čast, če se mu klanja sovražnik. Človeški blagor, ker grešnik prejme zagotovilo, da so mu odpušteni grehi, prejme v osebi spovednika izvrstnega svetovavca, ne zgubi časti, ker se vse godi na tihem. 4. Spoved se zлага z usmiljenjem božjim, ki nam odpusti dolg in kazni, nam podeli svojo milost, in sicer tolikrat, kolikorkrat želimo. In kako lahka je sprava! Bog tirja le odkritosrečno spoved pred duhovnikom, ki, sam človek, ima sočutje z grešnikom.

Tisočeri so bili po spovedi obvarovani obupa, so našli mir svojemu srcu, so bili obvarovani greha. Kar imamo v cerkvi lepega in dobrega, zahvaliti je sveti spovedi. Torej ko bi je ne bilo, morali bi jo vpeljati, dejal je neki modri mislec. Vendar da je ni vpeljal Bog, človek bi je ne mogel nikdar.

Da bi pač katoličani jenjali trobiti s sovražniki v en rog in rajši temeljito premotrili stvar, gotovo bi spoznali zveličavno moč tega zakramenta in se ga posluževali.

Celjska gimnazija.

V današnji seji avstrijske poslanske zbornice se vrši usodno glasovanje o znani Stürgkhovi resoluciji proti celjskim vapo-rednicam. Že včeraj smo sporočili, da bo nem-katoliški centrum glasoval za to resolucijo, a le pod pogojem, da se to izvede v spora-zumljenju obeh narodov. Ker ta pogoj raznim Stürgkhovcem nikakor ne ugaja, napadajo že sedaj centreve člane z izdajicami in brezdomovinci. Italijani so nazna-nili nemškimi strankam, da bodo glasovali za resolucijo, če tudi Nemci glasujejo za preložitve hrvatske gimnazije v Pazinu. Dotično resolucijo je, kot znano, večina v odseku odklonila. Nemci se dosedaj še niso odločili za to zahtevo italijanskih poslancev. Načelniki levičarskih klubov so imeli v tem oziru včeraj daljše posvetovanje. Upanje je, da se Nemcem ne izpolni njih vroča želja, a seveda le v tem slučaju, če bodo na mestu vsi čuvarki slovanske stvari.

Dunajske volitve.

O izidu dunajskih volitev minulo sredo smo že včeraj sporočili. Iz razmerja glasov, ki so jih dobili krščansko-socialni in židovsko liberalni kandidati, se jasno razvidi, kako zelo je od zadnjih volitev v letu 1900 napredovala krščanska stvar. Tu hočemo podati le nekaj najbolj markantnih števil. Drugi okraj, Leopoldovo mesto, imajo sicer v drugem razredu tudi sedaj še v rokah židje, toda če pomislimo, da so ostali kršč. socialci v manjšini le za 300 glasov, ter da se je volitve v tem okraju udeležilo le polovica volivcev, in da gotovo doma ostali volivci niso židovski liberalci, se pač uvidi na prvi hip, da se tudi ta židovska postojanka kmalu razruši. — Jako značilno je nadalje razmerje v 3. okraju. Ceravno se je tu od zadnjih pomnožilo število volivcev od 4700 na 5500, so vendar dobili židovski kandidati nad 500 glasov manj, kakor v letu 1900. Za 300 glasov so poslednji nazadovali tudi v 4. in 8. okraju, akoravno imata

tudi ta dva letos več sto novih volivcev. — Najlepša je bila seveda zmaga kršč. social-cov pri volitvi v okrajni zastop 9. okraja Alsergrund.

Volitve za prvi razred se vrše jutri. Popolniti bo za občinski odbor samo en mandat v okraju Alsergrund z dveletno dobo. Poleg tega se vrše volitve v okrajne zastope v Favoriten, Simmering in Fünfhaus.

Gospodarska zbornica

je v včerajšnji seji rešila budgetni provizorij ter po nekaterih pojasnilih od strani misterskega predsednika odobrila tudi vladno postopanje povodom zadnjih nemirov v Trstu. Nato je pričela razpravo o bosanskih železnicah, katere pa ni završila in se nadaljuje v današnji seji, ki bo vsekako zadnja pred velikonočnimi počitnicami.

Protirimsko gibanje in framasoni.

Založnik novega protirimskega časnika »Wartburg« je razposlal sledečo okrožnico: »Strogo zaupno! Ložam nemškega cesarstva. Opiraje se na dejstvo, da so v prvi vrsti lože pozvane, da sodelujejo v boju proti Rimu, si dovoljujem opozoriti Vas na časopis, ki sem ga ravnokar jel izdajati. To je »Die Wartburg«, organ celokupnega protirimskega gibanja. Sedaj izkušamo, da se prenese to gibanje tudi v Nemčijo. Moči posamnika ne zadostujejo, da bi vse kroge seznanil z našim gibanjem, kar bi bilo nujno potrebno, valed česar vprašam ložo, če bi bila voljna, poskrbeti za razširjenje v svojem delokrogu in pri tem širjenju tudi sodelovati. Posamne številke bi Vam lahko poslali naravnost na ložo ali pa na naslove, ki nam jih določite, ali pa bi loža naročila, naj 1000 ali 2000 števil razpošljem bolj širim ljudem. Zvezek, ki sicer stane 10 pfenigov, prepuščam za 3 pfenige brez poštnine. Na ta način se bo najlažje in najhitreje širilo tudi v Nemčiji proćodrimsko gibanje.«

Proćodrimstvo torej prav dobro služi raznim proćodrimovcem, razni pastori pa pod patronažo framasonov širijo »čisti evangelij«.

Nova Sagastova vlada.

Španija je po daljši krizi dobila zopet novo vlado, kateri zopet načeljuje stari liberalc Sagasta. Štiri ministerska mesta so popolnjena z novimi moćmi: finance, notranje zadeve, pravosodje in poljedelstvo ter trgovina. Mej novimi moćmi je v resnici nov samo fin. min. Rodriguez, naslednik ministra Urzaiza. Vsi ostali »novinci« so bili že opetovano člani liberalnih kabinetov. Novi notranji minister Moret je bil sedaj zborniški predsednik. Ta in pa Canalejas veljata za najbolj zmožna politika.

O programu nove vlade se poroča, da treba rešiti v prvi vrsti dve glavni vprašanji: versko in finančno. Ker so redovom podaljšali rok za zglaševanje, bo vlada predložila zbornicam, ki se snideta takoj po Veliki noći, nov načrt, s katerim bo strogo ločila čisto verske kongregacije od onih, ki se pečajo z dobrotelstvom in poukom. Poslednjim bodo menda prizanesli. Zmanjšati hočejo dalje število škofovskih in višjih duhovniških mest, mesto tega pa »zboljšati« položaj nižje duhovščine. Število škofov bodo skrčili od 63 na 59.

Don Aguera, naslednik Pidalov pri Vatikanu, bo moral voditi pogejanja. — V fin. programu je najvažnejša bančna reforma, ki bo tudi novi vladi povzročala mnogo neprilik. — Dalje so v načrtu zakoni v varstvo delavcev, odprava užtine, preosnova uprave in decentralizacija in dogotovitev vojnih ladij. — Parlament bo zboroval celo leto.

Iz brzojavk.

Proti Schönererju. Mestni svet v Žatcu je protestiral proti zadnjemu nastopu Schönererja in Vsenemcev v drž. zboru. — Zakaj? Iz Rima sta odpotovala dva kraljeva odposlanca, eden v Petrograd, eden v Pariz, menda iz same prijaznosti do Avstrije. — Novi srbski ministerski predsednik skoro gotovo postane srbski poslanik v Carigradu general Gruić. — Politika v Kievu ostane radi dijaških nemirov zaprta do konca šolskega leta. — Preiskave v Varšavi. Vest, da sta bila v aferi Grimmovi preiskana tudi avstrijski in nemški konzulat, se ne potrjuje. — Za praški drž. zbornski mandat

umrlega prof. Kurza se poteguje nić manj kot 8 kandidatov, med temi so 4 Mladoćehi. Tudi en agrarec kandiduje. Ofici-jelni mladoćehski kandidat bo dr. L. Dvorak. Za prof. Kurzev deželnozborski mandat se bo poganjal urednik »Nar. Listov« dr. Ryba. — Nemški kancelar grof Bülow se je izrazil o Schönererju, da s svojim nastopom le škoduje nemški stvari in da bodo to končno uvideli tudi volivci. — Lev Tolstoj bode po zdravnikovi izjavi umrl tekem 18 dnij. — Iz Peloponeza izse-lilo se je 300 grških kmetov v Južno Afriko. — Pri obć. Volitvah v Sarajevu je proćrila vladna stranka z veliko večino.

Književnost in umetnost. Bible a nejnovejši objezy s Palestine, Egypte a Assyrii.

Sepsal P. Vigouroux, ředitel semin-
nafe sv. Sulpicia v Pařži. Přelořil dr. Ant.
Podlařa. — Tega velikega znanstveno-
apologetiĹnega dela je izřel ravnokar 49. in
50. snopiř. S tem je dokonĹana IV. knjiga
tega krasnega dela, katero obĹelava knjige
kraljev, dobo prognanstva, delovanje Eze-
hielovo in Danielovo. Zlasti řivljenje zadnjega
je natanĹno opisano. Peta knjiga obsega nove
arheologiĹne objave. To delo priporoĹamo
najtopleje. Izhaja v zalořniřtvu Cyrillo-Metho-
dejske kniřtiskarne V. Kotrba v Praři.

Dopisi.

Iz Trebelnega, 15. marca. (Odgovor
»Slovenskemu Narodu.«) »Libe-
ralcem groř, klerikalcem pa knof«. Ta pristno
liberalni princip se nikjer ni krasneje po-
kazal, kakor pri razdelitvi državne podpore
za one, ki so bili po toĹi pořkodovani. Za-
nimivo je opazovati, kako so dobivali po-
řkodovani državno podporo. »Ko so kleri-
kalci te (ki so dobili podporo) zavohali, so
se vzdignili kakor divjaki in planili v řu-
piřniře, da jim řupnik naredi pritořbo« piše
»Narod«. řupnik na prošnjo prezrtih po-
řkodovancev sestavi pritořbo zoper to samo-
voljno razdelitev, v kateri oznaĹi, kako se
je řršila razdelitev podpore.

»Narod« pravi, da so se »bogataři« pri-
tořili! Izmed onih 60 »bogatařev« ki so se
pritořili, veĹina niti za sol nima, samo
jeden je imovitejši, a tudi ta ni brez dolga.
»Ti (klerikalni bogataři)« so hrulili kakor
obnoredi in so hoteli siromakom kar iz rok
trgati podeljene podpore«. DotiĹna prošnja
se je glasila, da naj slavno c. kr. okrajno
glavarstvo tudi njim izposluje državne pod-
pore, ali pa vsaj znižanje pri davkih. »Kaj
taka pořrešnost in nevořřljivost ni vnebo-
vpioĹ greh!« piše »Narod«. Lahko je pre-
soditi, na kateri strani so te besede opra-
viĹene.

Iz notranjske metropole, 17. marca.
G. urednik, ali ste brali dopis iz Postojne
v »Narodu« řt. 52? Če bi ga bili prezrli,
poiřtite ga in preberite, Vam gotovo ne bo
řal. Ta je ře-le razvedrilen! — Človek bi
mislił, da je dopisnik mesto peresa rabil
kuhalnico; kajti, to, kar je skuhal, je pravi
pravcati »ragu«. In da bi juha bolje diřala,
jo zabeli ře s citatom iz sv. pisma. In pa s
kakřnim! Bog sam vedi, na koga je cikal z
»drevesom, ki rodi dober sad«! Pa vendar
ne, da bi bil mislił samega sebe, řeř, kakó
je bil »njega dni« pobořen, da je ře celo
po noĹi hodil v cerkev moliti, ali kali? »Na-
rodov« dopisnik je natanĹno presojal dopis
iz notranjske metropole, priobĹen v »Slov.«
řt. 44, in glej! zasledil je v njem kar tri
laři, in vrhu tega ře iz 3. laři izhajajoĹo
»neresnice«. Prva lař je, da je anonimno
pismo napravilo razburjenost, napravilo je
le »smeh in obilo slabih dovtipov«. Druga
lař je, da so pismo oddali uĹitelju; res-
nica je, da je uĹitelj pisma sam poprosil.
Tretja lař je, da je uĹitelj poizvedoval, kdo
je pismo pisal; resnica pa je, da on ni niti
prsta ganił, niti besede izpregovoril v na-
men, da bi izvedel, kdo je pismo pisal. Ce-
trtiĹ: »Neresnica« je trditev, da bi uĹitelj
vsaj posrednje pritrdjeval trgovcem, ako na-
stavljajo visoke cene.

Le pretehtajte prvo lař! — Kaj pa ře
bi »slabi dovtipi« pomenili ravno isto, ka-
kor »razburjenost«? Pravijo, da so jih ne-
koĹ še po stari vojařki navadi nekemu vo-
jaku oddřeli 25. Vojak pa se je smejal; in
ko ga stotnik vprařa, zakaj se smeja, mu
odgovori: zato ker nisem »ta prav«. Ali
menite, g. dopisnik, da tega vojaka ni niĹ
bolelo, in da ni bil niĹ razburjen vkljub
svojemu dovtipu in vkljub smehu?!

Kaj pa ře-le druga lař! Ta je pa res
tako »debelaa«, da, ře bode kdo pogubljen
zavoljo laři, potem mora lařnjivi izletnik
goreti prav na dnu pekla. Le pomislite!
»Narodov« dopisnik sam pripozna, da je uĹ-
telj imel pismo v rokah; pripozna, da je je
pokazal katehetu; in vendar je lař, da so
pismo oddali uĹitelju!

Zapomnite si, g. dopisnik, ře je g. uĹ-
telj pismo imel v rokah, ga je moral go-
tovo na kak naĹin dobiti. Tu pa je le trojno
mogoĹe: ali so mu ga dali, ali ga je na-

el, ali ga je ukradel; podedoval menda pisma ni, priposestoval tudi ne, prislužil pa tudi ne. Ali ni tako, g. dopisnik? Ah, ne! Učitelj je »pisma sam poprosil«. Tako? Ali so mu ga pa vendar dali, ali ne?

Pa z a k a j je »pisma poprosil«. Zato, da ga kot »kuriozum« pokaže g. katehetu. — O, kaka milost in postrežljivost! Jaz sicer postojnskega g. kateheta še tako natančno ne poznam; vendar pa dvomim, da bi bil ali tak radovednež, ali pa tak čudak, da bi se mu tolikanj vstreglo, če se mu pokaže kako anonimno pismo?

Kaj pa, če bi vkljub tej postrežljivosti vendar le zajec tičal v drugem grmu?

G. dopisnik, Vi ste svoj dopis zaključili z izrekom sv. pisma. Dovolite, da Vam tudi postojnski izletnik postreže s svetopisemskim izrekom: V sv. knjigi: »Djanje apostolov«, pogl. 9. vrsta 1. in 2. je zapisano: »Savel pa, kateri je še dihtel pretenje in morijo zoper učence Gospodove«, je šel k velikemu duhovnu, in je prosil od njega pisem v Damask do shodnic, da, ako bi našel katere može ali žene tega pata, bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem«.

»Narodov« dopisnik tudi nekaj deklamuje o poštenjaki. Dovolite, da tudi izletnik eno zine, pa — o strokovnjaki. Da v pisavi je pa res strokovnjak, ta »Narodov« dopisnik. Kako pravilno zna rabiti ločila! Le pogledjte v dopis, kako vsilika ne s »klicajem«, ampak s »piko«; tudi vprašuje ne z »vprašanjem«, kakor navadni ljudje, ampak zopet s »piko«. Kaj pa še-le njegova slovnica! Laž mu je vedno na jeziku, pa tega samostalnika še sklanjati ne zna; predlog »v« mu je sicer znan, a tega ne vé, s katerim sklonom se veže. V dokaz resnice prepisem le en stavek iz dopisa postojnskega strokovnjaka: »Pač pa moramo odločno protestovati proti lažem in podtikanjem, ki so nakopičeni v omenjenem dopisu napram učitelju«. — Ni čuda torej, da je moral anonimno pismo pisati zelo inteligenten človek, ako je celo inteligentni dopisnik tak strokovnjak v slovnici in v vporabi ločil!

Postojnske trgovce in krčmarje pa izletnik prav iz dna srcá pomiluje, če nimajo boljšega strokovnjaka-zagovornika. Ta jih bo le osmešil, ne pa pomagal.

Se priporočam, g. urednik!

Udani izletnik.

Napredni občinski zastop v Spodnji Šiški in liberalizem.

Piše se nam: Pri zadnjih občinskih volitvah v Spodnji Šiški volili so železničarji iz svoje srede može v občinski zastop, da pridobe glede na veliko število v Sp. Šiški bivajočih železniških uslužbencev potrebnega zastopstva v občinskih zadevah, zlasti ker je bil ravno v zadnjem času občinski zastop nasproten njihovim zahtevam. V tretjem volivnem razredu priporočili so si železničarji šest mandatov, preziranja pa od strani občinskih oblastnikov morali so že izkusiti pri prvem nastopu v občinski hiši, kajti dasi so edini zastopniki tretjega volivnega razreda, ni se niti eno mesto občinskega starešinstva privoščilo železničarjem in starešine izbrali so le iz prvega in drugega volivnega razreda.

Liberalno mišljenje občinskega sveta sega še dalje; ker se vkljub ugovoru ni dalo znebiti železničarjev, posvetovali so se oblastniki v Spodnji Šiški, kako bi bilo vendar mogoče, šestorici železničarjev zamašiti usta, in pisali so na c. kr. ravnateljstvo v Beljaku pismo — seveda pisano v slabi nemščini — sledeče vsebine:

»Št. 338 Slavnemu c. kr. državno-železničnemu ravnateljstvu v Beljaku. Obvešča se uljudno, da so bili pri zadnji občinski volitvi voljeni v občinski odbor sledeči uslužbenci c. kr. državne železnice: ... slede imena ... Navedeni prosili so že, predno je bila volitev potrjena, v tukajšnjem občinskem uradu potrdila, koje bi uporabili v to, da bi se oprostil železnične službe za čas, ko bi imeli opravka v občinskih zadevah. Občinski predstojnik pa daje slavnemu ravnateljstvu na znanje, da se vse občinske zadeve, tako tudi občinske seje lahko vršé, ne da bi bili imenovani železnični uslužbenci navzoči, in občinski svet ne bode nikdar iste radi nenavzočnosti kaznoval, ker je njih navzočnost pri važnem in odgovornosti polnem železniškem poslovanju gotovo bolj potrebna, nego pri občinskih zadevah. Vsekako bodo pa isti k sejam vedno vabljeni, ako bi ravno njih prosti čas hoteli v to porabiti. Slavno ravnateljstvo je najuljudneje naprošeno, da imenovane železn. uslužbence v tem smislu podučí. — Občinski urad v Spodnji Šiški, dne 26. febr. 1903. — Obč. predstojnik: Vodnik.«

Pismu ni pridejati družega komentara, vsaj isto dovolj jasno govori, kako skuša ovirati poslovanje soobčanov, pravilno voljene tretjine občinskega odbora. Ako bi občinski predstojnik vedel, da spada podelitev eventualnega odpusta za poslovanje v ob-

činskih zadevah v delokrog gosp. obratnega nadzornika na državnem kolodvoru, bi se gotovo navedeno pismo ne bilo pisalo. Čuditi se je, da ima občinski predstojnik v Spodnji Šiški — c. kr. poštar — pod svojo streho društvene prostore železniških socialnih demokratov, proti šestorici železničarjev, ki je bila v občinski odbor voljena kot zastopnica železničarstva ne glede na strankarsko mišljenje, pa tako nastopa.

Napredno in jako liberalno ravnanje občinskih oblastnikov v Spodnji Šiški morda odpre še oči železničarjem, ki v sosedni ljubljanski mestni občini v tretjem razredu tako navdušeno naprednjaštvu na noge pomagajo. Kaj bi se vse pisalo, ko bi kak klerikalni občinski zastop tako ravnal!

Cujemo, da je šestorica železniških občinskih odbornikov hotela v »Slov. Narod« priliti te razmere v spodnješiškem občinskem zastopu, a vkljub temu, da sedi v »Narodovem« uredništvu socialni demokrat Linhart, to napredno glasilo ni hotelo sprejeti njihovega dopisa.

Mi dostavljamo k temu poročilu le to, da se izvoljenim zastopnikom ljudstva od nobene strani ne smejo staviti zapreke, ako hočejo izvrševati svoje pravice in dolžnosti v javnih zastopih. Tukaj je liberalnost in svobodoljubnost na svojem mestu!

Izpred sodišča.

Jožef Japelj iz Tomšnja je bil zopet od okr. sodišča obsojen na 14 dni zapora, ker je razžalil g. beneficijata in še dve drugi osebi. Dne 5. marca je prinesel »Narod« poročilo izpred sodišča, v katerem na neresničen način napada č. gosp. Knific, in med drugim trdi, da je g. Kn. fic začel psovati Jožef. Japlja. Radovedni smo, ali bo sedaj »Narod« zopet poročal, da je Kn. fic začel prepir.

Ta sodba nam kaže, s kakimi sredstvi se napada sedaj duhovščino. Knific hočejo tomišelski nasprotniki na vsak način ob dobro ime spraviti s tem, da zlorabijo proti njemu neko slaboumo osebo in da hujskajo proti njemu nekatere osebe. Jožef Japelj je dobil dvakrat zaslužen kazni, a večjo zaslužijo hujskaci, a prepričani naj pa bodo, da jim zaslužena kazni pred Bogom ne odide prej ali sleje.

Cigan in ciganka pred sodnijo.

Te dni sta stala pred goriško okr. sodnijo 19letni Ferd. Kari in njegova ljuba enake starosti Pavlina Held. Oba sta po »meštiru« — cigana. Kradla sta kot srake po Dornbergu, Ajdovščini, Ajševici itd., sploh kjer je bila prilika za to. No, končno jih je zalotila pravica ter postavila pred sodnike. Tajila sta in se delala nedolžna, ali oškodovanci so ju poznali, in sodni dvor jima je prisodil po 7 mesecev trde ječe z enim postom na mesec, in Karija postavijo, kadar prestane kazni, pod policijsko nadzorstvo. — Ko je razglasil sodni dvor obsodbo — tu bi ga bili videli ciganskega fanta, kako je planil pokonci ter živahno protestiral, da skozi 7 mesecev ne bo užival zlate svobode! Prav v nasprotju z njim pa je zatajila mlada Pavlina cigansko naravo ter je nekako z velikim veseljem in zadovoljnostjo sprejela kazni 7 mesecev trde ječe.

Še nekaj izpred celovških porotnikov.

O porotnih razpravah v Celovcu smo deloma že poročali. Tu dodajemo še nekaj zanimivejših obravnjav. Velik »junak«, vsaj v besedi, je hlapec Andrej Lukanc iz Lobnika pri Železni Kapli, ki je radi uboja dobil štiri leta težke ječe. Večkrat se je bahal, da hoče posestnikom, ki so mu kaj dolžni, »zmečati dreva«, jih »ubiti« itd., in je tako vzbujal precej strahu. Lansko jesen je prišel v prepis s posestnikom Osojnikom in ga je zavratno ubil. Zločinec je bil iz ječe že pobegnil, a se je pozneje sam povrnil. Svoj zločin je deloma priznal. — Radi poživljanja je stala pred porotniki 14letna Ana Letar iz Dol v šmohorskem okraju. Ker ni hotela služiti pri svojem stricu, je trikrat položila ogenj. Dvakrat so ga že pogasili, tretjkrat je pogorelo 6 pohištev, vrednih 20 600 K. Zgorela je tudi neka stara ženska, ko je hotela rešiti svoje imetje. Požigalka se je kazala prav trdovratno. Obsodili so jo v 6 let težke ječe. — Anastazij Stingl je obljubil Marjeti Wurnitzer v Planici pri Krki, katere prej niti poznal ni, zakon in jej je s to pretvezo kar prvi večer, ko sta se spoznala, izvalil hranilno knjižico za 1400 K in pristan, vreden 12 K. Denar je z nekim prijateljem večinoma zaluckal v Gradcu. Opeharjena nevesta je kmalu spoznala, kdo jo je snubil, in je stvar naznanila sodniji. Stingl je dobil 8 mesecev težke ječe. »Nevesta« je dobila svojega denarja 930 K nazaj in bode v bodoče nasproti snubcem baje bolj previdna. — Dne 26. grudnia t. l. so delavci pri novi železnici u morili majarja benediktinskega samostana v Dobrlivasi, Josipa Sirniga. Kot zločinca so zaprli hrvatska delavca Oreškoviča in Mandekiča. Oba sta tajila, ali še le pred kratkim so našli še krvavi nož Oreškoviča v cestnem jarku. Morilca sta dobila prvi 10 drugi 4 leta težke ječe. — Radi nenravnosti je bil ob-

sojen 18letni Avg. Brovnik iz Podlublja na 2½ leta, in Janez Platzner na eno leto težke ječe. — To porotno zasedanje je bilo jedno najdaljših v zadnjih letih. V 9. dneh je bilo 19 obravnjav. Obtoženih je bilo 23 oseb, med njimi 3 ženske. Oproščene so bile 4 osebe.

Tržaški nemiri.

Radi rušenja plinovitih svetilk je bil večeraj čevljar Peter Perlini iz Italije (?) obsojen na 15 mesecev težke ječe, Kovač Sevič je bil oproščen.

Porotna obravnava proti »Pettau-er Zeitung«, oziroma proti bivšemu njenemu odgovornemu uredniku Kalchbergu, se je preložila.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. marca.

Premeščenje notarjev. Justični min. je premestil notarja Rud. Starka iz Gradišča v Koper in notarja dr. Karola Moze-tiča iz Bovca v Gradišče.

Knjige družbe sv. Mohorja. — »Schundbücher«! Vrlji celovski »Mir« poroča: C. kr. kmetijska družba imela je pretleko sredo svoj občni zbor. Na tem zboru prišlo je tudi vprašanje v razgovor, kako bi se dale na deželi napraviti praktične kmetijske knjižnice. Oglasil se je znani veliki modrijan, prvak »Bauernbunda« Wieser. Le-ta je naglašal potrebo takih knjig: da se odpravijo iz hiš bukve družbe sv. Mohorja, katere je opetovano imenoval »Schundbücher«. Treba bo pač tirjati od Wieserja, da pred sodniki dokaže, so-li res družbene knjige »Schundbücher«. Priče imamo, ki so pripravljene pred sodnijo pričevati, da se je Wieser drznil tako govoriti. — Vemo pa: 1. da Wieser, menda rojen Slovenec, ni zmožen brati knjig imenovane družbe; 2. vemo, da še nobene knjige, izdane od te družbe, on ni bral; 3. vemo, da nikakor ni umestno, da se na občnem zboru c. kr. kmetijske družbe hujška proti društvu, ki toliko stori za izobrazbo našega národa; 4. poznamo posestnika, ki je bil učenec celovške kmetijske družbe in ki sam zelo veliko bere kmetijskih strokovnih spisov; le ta nam je izrazil svoje prepričanje, da je težko najti tako temeljitih in dobrih kmetijskih knjig, kot jih izdava družba sv. Mohorja.

Dr. Tavčar je govoril v drž. zbornici o srednjih šolah, zlasti o celjski gimnaziji. Pa tudi pri tej priliki je ostal samemu sebi zvest in seveda zabavljaj čez kranjske »klerikalce«, katerih strahovitost je na Dunaju še premalo znana. Na Kranjskem je namreč strašna nevarnost za »novo šolo«, in ta nevarnost je zdaj še posebno velika. Tudi ljubljanskega knezoškofa in njegovih gozdov ni mogel pustiti pri miru.

Knez Oton Windischgraetz se je z gospo soprogo 14. t. m. povrnil s svojega potovanja ob Nilu v Kairo, kjer biva v nekdanji podkraljevi palači Ismael-Gezireh. Ondi ostane knežja dvojica do 13. aprila. Dne 14. t. m. zvečer so priredili visokima gostoma na čast veliko vrtno slavnost.

Smrtna kosa. V Jaski pri Zagrebu je umrl 13. t. m. P. Felicijan Mata v ž iz reda sv. Frančiška. Rodil se je dne 10. jan. 1817 v Zrečah pri Konjicah; duhovnik postal je v Gorici dne 27. dec. 1845, dne 29. dec. 1895 je v Jaski slavil »zlato mašo«. Imenovanec je kot ljudskošolski učitelj služboval v Kamniku na Kranjskem in pa v Klanjcu na Hrvatskem. Sedanji pokojnik je v svojem trpljenju kot dijak in potem v svojem službovanju kot menih bil obhudovalna vreden človek. — Blagej duši svetila večna luč!

Umrl je v Zaloščah v dornberški občini v starosti 73 let posestnik gosp. Franc Budin. — Na Viču pri Ljubljani je 18. t. m. umrl g. Andrej Marinko, posestnik in župan na Viču za vrečinsko boleznijo, previden s sv. zakramenti. Bil je strogo krščanskega mišljenja, pravičen, skrben in vnet, zategadelj so ga spoštovali in ljubili vsi občani. Bil je izobražen v obeh jezikih in sam je vodil obč. pisarno in vsa zadevna opravila. Za njim bo žalovala cela občina. Pogreb bo danes ob 5. pop.

Zadnja operna predstava se vrši danes. Poje se velika Rossinijeva opera »Viljem Tell«. Naslovno ulogo poje g.

Bogdan pl. Vulaković, baritonist opere v Zagrebu. Kdor je čul g. Vulakovića v »Tannhäuserju«, v »Glumačih« in v »Zrinjskem«, pohiti rad k nocojšnji predstavi, ko nastopi g. Vulaković v svoji najsijajnejši ulogi »Tella«. G. Vulaković je vzor umetnika pevca, ki bi delal veliko čast prvim odrom. Zato pa se ga moramo na našem odru še posebno veseliti! S to predstavo se operna sezona zaključí.

Shod okrajnih šolskih nadzor-nikov bo baje te dni v Ljubljani.

Dopolnilne volitve na Goriškem. V Furlaniji je bil večeraj izvoljen deželni poslanec semeniški profesor dr. Faidutti, ki je rodom beneški Slovenec.

Bohinjska železnica. Razpis del je vsled odločbe želez. ministerstva razveljavljen, ker so ponudniki stavili previsoke cene.

Talijo v znesku 52 K za rešitev življenja pri velikem požaru v Kropi je podelila dež. vlada g. Ivanu Debevcu, orož. postajevodju v Kropi, kateri je polovico imenovanega zneska podaril ubožnemu zakladu v Kropi in polovico gasilcu, ki mu je pri nevarnem poslu pomagal.

Nagrada v znesku 20 K je priznala deželna vlada 14letnemu Al. Jerele iz Starega trga pri Trebnjem, ker je dne 11. avg. l. l. pomagal rešiti iz vode 14letnega tovariša Jan. Škrajnerja.

Ponesrečil se je večeraj vodja kmetijskega društva g. Stanonik iz Horjula, ko se je peljal iz Ljubljane. Na klancu na Lesnem brdu se mu je vtrgala zavora, vsled česar se je voz prevrnil. G. Stanonik je padel z voza in si pri tem zlomil nogo.

Mrtvega so našli 16. t. m. 63letnega Jan. Peskarja v gozdu blizu Sušice pri Zgor. Krki. Na potu proti domu je nagloma umrl.

Utonil je v ponedeljek zvečer 51letni posestnik Fr. Leskovec iz vrhniškega okraja. Padel je, nekoliko vinjen, v 200 m od postaje Drenovgrič oddaljen jarek in ondi utonil.

Z nožem napadel je minulo nedeljo zvečer 19letni posestnika sin Jan. Polanc 35letnega Jan. svetino pred neko gostilno v Mlinem in mu zadel v hrbet osem večjih ran.

Požar. Na Goleku pri Leskovcu so večeraj popoldne pogorela gospodarska poslopja posestnika Alojzija Baznika. Zgorela je tudi obleka in žito. V kleti je bil sod poln vina; izteklo je 30 veder. Zažgal je domač otrok.

Pobegnili je gostilničarka Mar. Klemenčič iz St. Vida pri Zatičini iz strahu pred kaznijo, ker jo dolže neke tatvine v škodo trgovca Mih. Krošlja. Sodi se, da je ušla v Ameriko.

Ogenj v gozdu. V gozdu barona Wamboldta blizu Novega mesta sta zakurila dva cigana in povzročila 200 kron škode. — Na dosedaj neznan način je ogenj na Nanosu povzročil 600 kron škode, ker je uničil več nasadov. — Nad en ar gozda je pogorelo v gozdu blizu Peščenjaka pri Dendolu, kjer sta zakurila kočarica Ana Petrič in njen sin. Gasit je prihitela tudi požarna bramba iz Višnjegore.

Ljubljanske novice. Te dni je došlo v Ljubljano nad 50 laških delavcev. Delo so dobili pri dveh tukajšnjih tvrdkah. — Nevarno poskoval na roki se je večeraj delavec Ivan Jamnik, uslužben pri Bizjaku. — Novo hišo si zgradi v Sp. Šiški tukajšnji pekovski mojster g. J. Föderl na Cehinijevi cesti.

Koroške novice. Župnijo Ljubno pri Sovodju je dobil tamošnji provizor g. Seb. Rehrl. — Za nadzornika veronauka na gimnaziji v Št. Pavlu je imenovan č. gosp. K. Zweiger, dekan v Št. Andražu. — Dne 22. marca ob 10. uri se oddaja pri okr. glavarstvu v Šmohoru lov občine Blažje. Izklicna cena je 240 kron. — Razpisano je mesto učiteljice na prevajški šoli do koncem marca. — Na šoli v Radišah je razpisano mesto učitelja in voditelja do dne 31. marca. Zahteva se znanje slovenščine. — Svinjska kuga je po uradnem izkazu še v občinah: Celovec, Št. Jur ob Celovcu, Žrelec, Dobrlavas, Grebinj, Ovbje. — Pri vojaškem naboru v Celovcu dne 10. t. m. je bilo 195 mladenčev, med njimi 90 Slovencev. Potrjenih je bilo 47, med njimi 25 Slovencev. — Gosp. Roland

Heinrich, živinozdravnik v Pliberku, je imenovan za mestnega živinozdravnika v Celovcu. — Na Koroškem je 32 „Südmarkin“ podružnic. — Dne 8. t. m. so zasadi pri sv. Lenartu na Ljubelju nekega 40 letnega moža, ko je praznil v cerkvi nabiralnice. Prejšnji dan se je klatil po Podlju belju in se obnašal tam zelo oblastno, da je prišel z nekaterimi fanti celo v pretep. Izročili so ga sodniji v Borovljah. — Redka plodovitost. Pri Sušniku v Hadaučah je te dni vrgla svinja 21 praset, in sicer 19 živih ter dva mrtva. Ker more sama le 11 mladičev dojeti, so morali druge oddati.

Iz zapora ušli. Iz zapora v Rogatcu so ušli Janez Laberl, rojen na Pristavi, trg. s prašiči, Jakob Sledic, posestnik, Martin Trol, rojen v Stidini, in urar Vinc. Pelko. Izpodkopali so zid pri ječi in ušli na prosto.

Nova justična palača v Gorici bo gotova do konca meseca maja. Začetkom meseca julija se preselijo v njo uradi.

Postrežniki v Gorici so si ustanovili svojo zadrugo.

Stavka na Reki. Vseled stavke na Reki pri Lazzarusu, ki še vedno traja ter vseh tega narašča razburjenje med reškimi delavstvom, dobila sta dva batalijona pešpolka št. 96 v Karlovcu povelje, naj se pripravita na odhod. Povelje, naj bodo za vsak slučaj pripravljeni, so baje dobili tudi polki v Ljubljani, v Celju in Mariboru.

Cesarski grad Schönbrunn s svojimi zanimivimi sobami bo razstavljen prihodnji teden v mejnarodni panorami. Videlo se bo vse znameniteje dvorane tega lepega gradu, poleg tega pa tudi mnoge znamenitosti v grajski okolici: zverinjak, palmovnik, vodomet, konjušnik in Neptunov vodnjak. Cesarjeva podoba se pokaže v dveh slikah. — Poleg tega se vidijo mnoge slike s Simeringa, razni viadukti, gradova Weilburg in Wartenstein ter mnoge pogorske scenerije. — Totedensko razstavo slik raznih angleških mest v obče zelo hvalijo. Posebno so mnogim všeč velike angleške vojne ladje. — Veliki teden od 27. do 29. marca bo panorama zaprta, veliko nedeljo se potem zopet otvori z novo predstavo. Panorama ostane trajno v Ljubljani.

Najnovejša od raznih strani. Potres v Inomostu. Včeraj po noči med 12. in 1 uro so čutili v Inomostu tri potresne sunke. — Na šest mesecev je že obsodilo v Cagliari sodišče nekega dijaka, ki je neko damo pri izhodu iz cerkve poljubil. — Večje trgovine v Italiji bodo v glavnih mestih za danes zaprte. S tem hočejo veliki trgovci protestirati proti konsumnim društvom. — Demonstracije v cerkvi. Na praznik sv. Jožefa je bila v kapucinski cerkvi v Pragi demonstracija proti nemški pridigi. Ljudje so klicali: »Nemške pridige ne maramo poslušati!«

Društva.

(Slovensko planinsko društvo) ima, kakor je že bilo naznanjeno, v saboto, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega doma« redni obč. zbor. Glede na to, ker je med drugim tudi volitev odbora za dobo treh let in pa velevažen predlog o stavbi hotela v Vratih, prosimo za mnogoštevilno udeležbo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celjska gimnazija v državnem zboru.

Dunaj, 21. marca. Danes se bo izvršilo v drž. zbornici glasovanje o znani Stürgkhovi resoluciji v zadevi celjske gimnazije. Izid glasovanja se pričakuje z veliko napetostjo. Na nemški levici je povzročilo mnogo vznemirjenja dejstvo, da je klub nemških konservativcev sklenil sicer glasovati za Stürgkhovo resolucijo, ob enem pa predlagati dodatek, ki bi vso Stürgkhovo resolucijo napravil iluzorično. Levica je na to silila, da se glasovanje o postavkah naučnega ministerstva odloži do po Veliki noči, desnica pa se v tem oziru ni hotela podvreči diktaturi leve in je zahtevala, da se glasovanje vrši danes. Grof Stürgkh in ministerski predsednik

Körber sta nato uplivala na nemške konservativce, da odnehajo od svojega dostavka.

Posrečilo se jim je nemške konservativce spraviti raz včerajšnjega njihovega stališča. Klub nemških konservativcev je imel opoludne sejo, v kateri je sklenil izjavo, v kateri pravi, da pri včerajšnjem sklepu mnogo klubovih članov ni bilo navzočih, ki so pa sedaj brzojavno poklicani na Dunaj, odločno izjavili, da ne morejo pritrditi sklepu, ki se je storil za njihove nenavzočnosti, in bi tudi za dostavek ne glasovali. Z ozirom na to, — pravi komunike — da ima vlada sama pripravljen način, ki bi zadovoljil obe narodnosti, in z ozirom na to da ni dati novih povodov k novim komplikacijam, je klub z veliko večino sklenil zapustiti svoje stališče, da k Stürgkhovi resoluciji pridoda svoj dodatek, in daje glasovanje o Stürgkhovi resoluciji svojim članom prosto. Pač pa bo klub glasoval za svoto, ki je postavljena v proračun za celjske slov. gimnazijske razrede.

Dunaj, 21. marca. Dostavek nemškega konservativnega centra k Stürgkhovi resoluciji ni izginil z dnevnega reda drž. zbornice. Poprijel se ga je češki katoliški narodni poslanec Hruban in ga stavil v zbornici. Vse v zbornici krčevito pričakuje izida glasovanja. Nikakor ni izključeno, da Stürgkhova resolucija pade. Slovenski kat. nar. posl. še vedno računajo z možnostjo, da ne bo vsprejeta, in uplivojo z vsemi silami na ostale poslance. Ob pol 4. uri se je pričelo glasovanje. Najprej se po imenih glasuje o črtanju prispevka za češko gimnazijo v Opavi.

Dunaj, 21. marca. Danes je posl. Robič izročil državnemu zboru peticije občin Dramlje in Loka pri Zidanem mostu za nadaljnji obstanek celjskih slovenskih gimnazijskih razredov.

Dunaj, 21. marca. Laški poslanci obljublajo Nemcem, da glasujejo za Stürgkhovo resolucijo, ako bi Nemci glasovali za preložitve hrvaškega gimnazija iz Pazina.

Dunaj, 21. marca. (C. B.) V nadaljnji razpravi o srednjih šolah je izjavil naučni minister Hartel, da bi izpolnitev vseh izraženih želja stala okoli sedem milijonov trajnih in 16 milijonov enkratnih stroškov. Tega torej ni mogoče naglo izvesti, pač pa bo vlada izkušala najpravičnejše in objektivno reševati posamezne prošnje. Za avstrijsko srednješolstvo se mnogo stori. Dalje omenja minister raznih reform na šolskem polju. Za mirni razvoj je pred vsem potreben politički mir. Narodnostni prepir neizmerno škoduje razvoju šolstva. — Poslanec Pommer polemizira proti poslancu Žičkarju, se izjavlja proti velikonočnim duhovnim vajam in govori obširno proti celjski gimnaziji.

Dunaj, 21. marca. Slovenski poslanci dosegli sijajen uspeh. Stürgkhova resolucija je padla. Za resolucijo je glasovalo le 170 proti 203 poslancem. Odklonjena je bila torej z večino 33 glasov.

Izid glasovanja je desnica pozdravila s salvo odobravanja. Vsenemci so piskali na piščalke in vpili »Hoch Habsburg«. Čehi so klicali: »Doli s Stürgkhom«.

Množica psok se je od nemške strani vsula na laške poslance, ki so glasovali proti Stürgkhu. Trije člani nemškega katol. centra so tudi glasovali s Slovani.

V zbornici je trajal po glasovanju nepopisen hrup pol ure in gibanje se še sedaj ni pognilo.

Dunaj, 21. marca. Poslanec Povšet je danes železniški minister izjavil, da bode vlada bohinjski predor in druge predore zgradila v lastni režiji.

Dunaj, 21. marca. (C. B.) Gospodarska zbornica je rešila predlogo o bostanskih železnicah, ter zakon o reviziji gospodarskih pridobitnih zadrug.

Dunaj, 21. marca. Pododsek za terminsko kupčijo je končal svoja posvetovanja.

Dunaj, 21. marca. Danes je poljski klub interpeliral radi izгона poljskih dijakov iz Nemčije.

Dunaj, 21. marca. Stolni dekan č. g. Hribovšek je imenovan dopisujočim članom centralne komisije za historične spomenike na Dunaju.

Dunaj, 21. marca. Na Češkem bode predstavljani mnogo železniških uradnikov in se bode pri tem oziralo na želje Čehov.

Čirknica, 20. marca. *) Občinske volitve v Čirknici vže drugič razveljavljene. Sapienti sat.

Celje, 21. marca. Danes se je vršil pogovor o nadaljnji koncesiji za gradnjo lokalne železnice Grobelno-Slatina proti Krapini. Navzočen je bil posl. Berks.

Reka, 21. marca. En batalijon polka št. 96 je došel sem. Dela se na to, da se na Reki uvede državna policija.

Budimpešta, 21. marca. Naučni minister je odredil, da po promociji morajo zdravniki dovršiti še enoletno obligatorično prakso v bolnici, še-le potem dobe doktorski diplom.

Rim, 21. marca. Italija zahteva od Avstrije, da prepreči izjave oficijelnih in visokostojtežih oseb za svetovno državo papežev.

*) Za včerajšnja številka prepozno došlo. Op. uredništva.

Dunajska borza

do 21. marca.

Skupni državni dolg v notah	101-65
Skupni državni dolg v srebru	101-30
Avstrijska zlata renta 4%	120-75
Avstrijska kronna renta 4%	99-25
Ogerska zlata renta 4%	119-85
Ogerska kronna renta 4%	97-50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1624-—
Kreditne delnice, 160 gl.	695-—
London vista	240-10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-35
20 mark	23-46
20 frankov (napoleonor)	19-12
Italijanski bankovci	93-45
C. kr. cekini	11-32

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206 2 m. srednji sračni tlak 756 0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebo	Padačina v 24 urah
20 9 zveč.	733-3	7-6	sl. jzah.	jasno	
7. jut.	733-6	5-4	sl. zah.	del. obl.	0-0
21 2. popol.	732-4	13-7	p. m. jzah.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 8-0 normale: 4-4

Zitne cene

dne 20. marca 1902.

(Termin.)

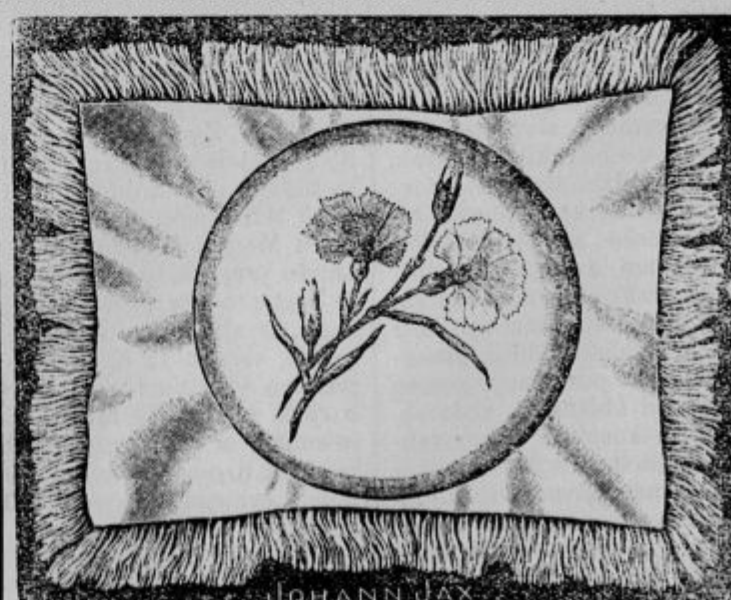
Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9-20 do 9-21
„ maj	9-15 „ 9-18
„ jesen	— „ —
Rž za pomlad	7-52 „ 7-54
„ maj	7-45 „ 7-46
Koruzna za maj-junij	5-51 „ 5-52
Oves za pomlad	7-45 „ 7-46
„ oktober	7-54 „ 7-55

Janez Jax in sin

tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles v Ljubljani, Dunajska cesta 17.

K vsakemu mojih družinskih šivalnih strojev pošljem na željo proti doplačilu samo 5 gl. novo vezilno pripravo. S tem orodjem se lepo in lahko izvršujejo vsakovrstna vzenja: pisana, z vrvicami, monogramna, predrti itd. 319 3-2

Pouk v teh delih vzenja je v prodajalnici brezplačen.

Janez Jax in sin
tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles v Ljubljani, Dunajska cesta 17.

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9-16 do 9-18
„ maj	9-14 „ 9-15
„ oktober	8-21 „ 8-27
Rž za april	7-38 „ 7-39
„ oktober	6-76 „ 6-77
Oves za april	7-32 „ 7-33
„ okt. ber.	6-05 „ 6-08
Koruzna za maj	5-21 „ 5-22
„ julij	5-35 „ 5-36

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9-30 do 10-90
„ južne zel.	9-50 „ 10-90
Rž	7-40 „ 7-80
ječmen	7-20 „ 8-60
„ ob Tisi	6-85 „ 7-75
Koruzna ogerska, stara	5-70 „ 5-85
„ nova	5-50 „ 5-60
Činkvanti	— „ —
„ stara	6-45 „ 6-75
„ nova	7-70 „ 7-80
Oves srednji	7-75 „ 10-75
Fižol	— „ —

Plinati osečki za snajenje parketnih tal dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice Vnanja narodila proti povzeliu. 228 24 11-7

Služba organista in cerkvenika

se oddá o sv. Juriju v Blagovici.

Dohodki v žitu in denarju znašajo okrog 600 kron. Stanovanje je prosto.

Župni urad Blagovica, p. Lukovica.

dne 16. marca 1902. 244 3-2

Bogato svojo zalogo

najnovejše izvršenih vsakovrstnih

VÓZ

priporočam prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu ponizki ceni.

Stare, obrabljene vozove jemljem v račun, ter sprejemljem vsa v mojo stroko spadajoča popravila po najnižji ceni.

Peter Keršič

zaloga in tvornica vóz v Šiški pri Ljubljani.

Na prodaj sta

2 križeva pota

oba po 95 cm. visoka, po gl. 65— jeden pri 189 12—11

FR. TOMAN-u,

podobarju in poslatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Adresna knjiga

za Avstrijsko-Ogersko

za l. 1897 do 1900

obsega v dveh debelih zvezkih nad jeden milijon naslovov tovarnarjev, trgovcev, obrtnikov vseh vrst, advokatov, notarjev, veleposestnikov, ekonomov itd. itd.

Izvirna cena 30 K; proti povz. tju je pošilja le za 3 goldinarje 301 6-5

knjigotržnica Janeza Peterlin v Trstu.